

(коледжу). *Класному керівнику. Усе для роботи.* 2011. № 1. С. 10-11.

Мехбалієва Наталія
провідний фахівець

Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ

ПРОФЕСІЙНІ ЗНАННЯ – РЕЗУЛЬТАТ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АГРОНОМВ У ЗВО

Професійні знання є результатом процесу професійної підготовки студентів-аграріїв, що відображаються у свідомості майбутніх фахівців як уявлення, поняття, судження, гіпотези, теорії, концепції, принципи, закони, закономірності. Якісними показниками засвоєння професійних знань є глибина, гнучкість, стійкість, практичність.

Згідно з асоціативно-рефлекторною концепцією навчання визначаються такі етапи діалектичного процесу засвоєння знань: усвідомлення пізнавального професійного завдання, його сутності, значення та актуальності; сприйняття навчального матеріалу на основі власного досвіду та вже наявних знань; творче опрацювання інформації шляхом її аналізу, виділення головного, узагальнення основного, тощо; запам'ятовування навчального матеріалу; відтворення та застосування знань [1].

Відповідно до організації навчально-виховного процесу майбутніх студентів-аграріїв та представлених етапів, знання поділяються на знання-знайомства, знання-репродукції, знання-уміння, знання-трансформації. Успішна професійна адаптація аграріїв вимагає від них вищих рівнів сформованості знань, що в свою чергу, визначається застосовуваними в освітньому процесі формами і методами професійної підготовки.

Професійні уміння ми розглядаємо як підготовленість студентів-аграріїв до свідомих та точних дій; якості, що включені у процес професійної діяльності та забезпечують ефективність її виконання. Відповідно, високий рівень професійної адаптації студентів-аграріїв визначається засвоєнням такої структури відповідних знань, умінь, навичок та особистісних характеристик: *знання – початкові уміння – прості навички – складні навички – складні уміння – особистісні новоутворення.*

Існують різні підходи до класифікації форм і методів навчання: за джерелами інформації [3], за позиціями функціонування педагогічної системи. При спрямованості навчально-виховного процесу на формування високого рівня професійної адаптації студентів-аграріїв в основу покладено комплекс

практичних (у т.ч. самостійних) завдань, систему виробничих практик та включення науково-дослідницьких завдань у процес професійної підготовки; тому в основі класифікації перебувають відповідні точки відліку: за спрямованістю професійної підготовки майбутніх аграріїв: теоретичні та практичні форми; за місцем проведення занять: аудиторні та польові форми; за характером діяльності студентів по оволодінню змістом професійної підготовки: інформаційно-рецептивні; репродуктивні; евристичні та дослідницькі методи навчання.

Охарактеризуємо види занять, що відповідають представленим методам роботи: *ділова навчальна гра* є дидактичним засобом розвитку творчого професійного мислення, яке проявляється в здатності аналізувати виробничі ситуації, ставити і обґрунтовано розв'язувати професійні задачі [2].

Використання у процесі професійної підготовки ділових ігор створює умови для оволодіння майбутніми аграріями вмінь визначати стратегію і тактику професійної діяльності в різних ситуаціях, переводити теоретичні знання у площину практичних напрацювань і дій, сприяють формуванню пізнавальної активності, самостійності, саморозвитку особистості учасників.

Роль таких функцій зростає при врахуванні стрімкого розвитку і новітніх досягнень та технологій у аграрній сфері, коли теоретичні знання, набуті у ЗВО, стрімко застарівають і при професійній адаптації більшого значення набувають гнучкість мислення фахівця, здатність до самоосвіти; *тренінг* – особливостями тренінгу є інтерактивність, обмін наявним досвідом, спрямованість на засвоєння навичок психологічної адаптованості; *мотиваційний і оцінний компонент - написання есе «Перспективи професійного розвитку»* - укладання портфолію, створення проекту саморозвитку, вироблення стратегій його втілення, програвання варіантів вирішення проблем, що виникають у процесі професійного розвитку, орієнтація на різну часову перспективу, взаємооцінка, взаємоаналіз, самодіагностика, рефлексія афоризмів та висловлювань видатних людей.

Особливе місце у системі професійної підготовки майбутніх агрономів посідають практики. Структура практик визначається освітньо-кваліфікаційними характеристиками та нормативно-правовими документами і положеннями ЗВО, зокрема її становлять: *ознайомча-агрономічна практика*; *навчальні практики* з: ботаніки, тракторів і автомобілів, ґрунтознавства, сільськогосподарських машин, агрохімії, сільськогосподарської меліорації, плідівництва, овочівництва, рослинництва, землеробства, кормовиробництва, селекції та насінництва, сільськогосподарської екології, сільськогосподарської фітопатології; *виробнича практика: навчально-дослідна/науково-дослідна практика*. Увесь комплекс практик спрямований на формування у студентів-агрономів практичних умінь здійснення професійної діяльності; однак поза увагою педагогів залишається значення практики для особистісної самореалізації та професійної адаптованості майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Ефремов, О.Ю. Военная педагогика. Питер, 2008. 640 с.
2. Коломінський, Н.Л. Соціально-психологічні проблеми підготовки фахівців до професійної діяльності. *Наука і освіта*. 2004. 3. С. 8-14.
3. Перовский, Е.И., Смирнов, В.И. Дидактика. Часть II. Технологии процесса обучения. Нижний Тагил, 2012. 544 с.

Мироненко Олена
канд. с.-г. наук, доцент кафедри
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасний стан нашого суспільства та процеси, які відбуваються в політичному, економічному, духовному житті нашої країни змушують повному поглянути на проблеми виховної роботи вищих навчальних закладів і на формування гармонійно розвиненої особистості зокрема.

В даний час відбувається трансформація державної системи освіти, спрямована на інтеграцію в європейську. На жаль, питань виховання, аналізу ефективності виховної роботи, моніторингу результативності виховних впливів і їх коригування, на наш погляд, приділяється недостатньо уваги. Виникає задача розробки нових підходів у здійсненні виховної роботи в нових умовах. Сьогодні необхідно направити енергію молоді в конструктивне русло і підготувати їх до життя в умовах найскладніших соціально економічних змін.

Виховання є суттєвим фактором розвитку та формування особистості. Під цим терміном розуміємо цілеспрямований, спеціально організований процес взаємодії викладача та студентів з метою формування в останніх позитивних властивостей та якостей особистості [1, 3].

Вивчення питання виховної роботи за кордоном дозволяє зробити висновок про те, що вона має статус навчальних дисциплін [2]. У навчальний план підготовки фахівців, наприклад, можуть бути включені такі предмети, як «побудова кар'єри», «психологічні особливості професії».

Важливу роль у вихованні молоді відіграє інститут кураторства. Саме куратор постійно веде індивідуальну роботу зі здобувачами вищої освіти і вибудовує їх особисті освітні траєкторії.

Позанавчальна робота повинна стати популярною. Позанавчальною освітньо-виховною роботою, наприклад може бути: центр творчості студентів і співробітників, художньо-естетичний центр; бібліотека; музеї; центр здоров'я (басейн, база відпочинку, спортивно-оздоровчі секції і групи); центр психологічного розвантаження; центр соціально-правового захисту; центр національних культур, квест.